ARREST VAN HET HOF (Vijfde kamer)

8 juli 1999 *

In zaak C-215/98,

Commissie van de Europese Gemeenschappen, vertegenwoordigd door M. Kontou-Durande, lid van haar juridische dienst, als gemachtigde, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg bij C. Gómez de la Cruz, lid van die dienst, Centre Wagner, Kirchberg,

verzoekster,

tegen

Helleense Republiek, vertegenwoordigd door A. Samoni-Rantou, juridisch adviseur bij de bijzondere dienst communautaire geschillen van het Ministerie van Buitenlandse zaken, en N. Dafniou, secretaris bij diezelfde dienst, als gemachtigden, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg ter Griekse ambassade, Val Sainte-Croix 117,

verweerster,

betreffende een verzoek aan het Hof om vast te stellen dat de Helleense Republiek, door niet binnen de gestelde termijn de in artikel 6 van richtlijn 91/157/EEG van de Raad van 18 maart 1991 inzake batterijen en accu's die

* Procestaal: Grieks.

gevaarlijke stoffen bevatten (PB L 78, blz. 38) bedoelde programma's op te stellen en in te dienen, niet heeft voldaan aan de krachtens die richtlijn op haar rustende verplichtingen,

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE (Vijfde kamer),

samengesteld als volgt: J.-P. Puissochet, kamerpresident, P. Jann, C. Gulmann (rapporteur), D. A. O. Edward en L. Sevón, rechters,

advocaat-generaal: F. G. Jacobs
griffier: R. Grass

gezien het rapport van de rechter-rapporteur,

gehoord de conclusie van de advocaat-generaal ter terechtzitting van 29 april 1999,

het navolgende

Arrest

1 Bij verzoekschrift neergelegd ter griffie van het Hof op 10 juni 1998, heeft de Commissie van de Europese Gemeenschappen krachtens artikel 169 EG-Verdrag (thans artikel 226 EG) beroep ingesteld teneinde te doen vaststellen dat de Helleense Republiek, door niet binnen de gestelde termijn de in artikel 6 van

richtlijn 91/157/EEG van de Raad van 18 maart 1991 inzake batterijen en accu's die gevaarlijke stoffen bevatten (PB L 78, blz. 38; hierna: „richtlijn") bedoelde programma's op te stellen en in te dienen, niet heeft voldaan aan de krachtens het EG-Verdrag en die richtlijn op haar rustende verplichtingen.

2 Volgens artikel 1 heeft de richtlijn „de onderlinge aanpassing ten doel van de wetgevingen van de lidstaten met betrekking tot de nuttige toepassing en gecontroleerde verwijdering van gebruikte batterijen en accu's die gevaarlijke stoffen bevatten zoals aangegeven in bijlage I".

3 Artikel 6 van de richtlijn bepaalt:

„De lidstaten stellen programma's op ter verwezenlijking van de volgende doelstellingen:

— vermindering van de hoeveelheid zware metalen in batterijen en accu's;

— bevordering van het in de handel brengen van batterijen en accu's die een geringere hoeveelheid gevaarlijke stoffen en/of minder verontreinigende stoffen bevatten;

— geleidelijke vermindering in het huisvuil van de hoeveelheid onder bijlage I vallende gebruikte batterijen en accu's;

— bevordering van het onderzoek naar de vermindering van de hoeveelheid gevaarlijke stoffen in batterijen en accu's en naar de vervanging hiervan door andere, minder verontreinigende stoffen, alsmede naar methoden voor recycling ervan;

— gescheiden verwijdering van gebruikte batterijen en gebruikte accu's die onder bijlage I vallen.

De programma's worden voor de eerste maal vastgesteld voor een op 18 maart 1993 aanvangende periode van vier jaar. Zij moeten uiterlijk 17 september 1992 bij de Commissie worden ingediend.

De programma's worden regelmatig, ten minste om de vier jaar, opnieuw bezien en bijgesteld in het licht van met name de vooruitgang van de techniek, de toestand van de economie en die van het milieu. De gewijzigde programma's moeten tijdig aan de Commissie worden overgelegd."

4 Omdat de Commissie geen enkel bericht van de Helleense Republiek had ontvangen met betrekking tot de in artikel 6 van de richtlijn bedoelde programma's, en evenmin over enige andere informatie beschikte waaruit zij kon afleiden dat Griekenland deze verplichting was nagekomen, maande zij de Griekse regering bij brief van 8 november 1995 aan om binnen een termijn van twee maanden haar opmerkingen omtrent deze niet-nakoming kenbaar te maken.

5 In antwoord op deze aanmaningsbrief stelde de Griekse regering de Commissie bij schrijven van 11 maart 1996 in kennis van een ministerieel besluit, waarvan artikel 5, lid 3, bepaalde dat de in artikel 6 van de richtlijn bedoelde programma's vóór 18 maart 1997 zouden worden opgesteld door een comité dat speciaal daartoe zou worden opgericht. De Commissie was met dit antwoord niet tevreden, aangezien zij ingevolge artikel 6 van de richtlijn uiterlijk op 17 september 1992 van de bedoelde programma's in kennis had moeten zijn gesteld.

6 Na een nieuwe briefwisseling, die voor haar evenmin een bevredigend resultaat opleverde, deed de Commissie de Griekse regering op 25 april 1997 krachtens artikel 169, eerste alinea, van het Verdrag een met redenen omkleed advies toekomen waarin zij te kennen gaf dat de Helleense Republiek, door niet de in artikel 6 van de richtlijn bedoelde programma's op te stellen en bij haar in te dienen, de verplichtingen niet was nagekomen die ingevolge die richtlijn op haar rustten, en de Helleense Republiek verzocht om de nodige maatregelen te treffen om binnen een termijn van twee maanden na de betekening ervan aan het advies te voldoen.

7 Bij schrijven van 15 december 1997 antwoordde de Griekse regering, dat het Ministerie van Milieu, Ruimtelijke ordening en Openbare werken opdracht had gegeven voor een studie die zes maanden zou vergen, teneinde informatie en aanbevelingen voor het ministerie in te zamelen met het oog op de invoering van de in artikel 6 van de richtlijn bedoelde programma's.

8 Aangezien de Commissie uit dit antwoord van de Griekse autoriteiten afleidde, dat de programma's pas in een voorbereidingsfase waren, besloot zij het onderhavige beroep aanhangig te maken.

9 De Griekse regering stelt, dat in het kader van de ontwerpprogramma's en krachtens artikel 6 van de richtlijn, zoals in de nationale wetgeving ingevoerd bij ministerieel decreet, een studie met betrekking tot de „behandeling van batterijen en accu's die gevaarlijke stoffen bevatten" is uitgevoerd. Deze studie is in juni 1998 aan het Ministerie van Milieu, Ruimtelijke ordening en Openbare werken voorgelegd, dat de uitkomsten van die studie moet verwerkelijken. In deze studie wordt enerzijds de thans in Griekenland bestaande situatie op dit gebied beschreven en zijn anderzijds de doelstellingen geformuleerd in verband met de invoering van de in artikel 6 van de richtlijn bedoelde programma's.

10 Bovendien, aldus de Griekse regering, is een wetsontwerp getiteld „Maatregelen en voorwaarden voor een nieuw beheer van verpakkingen en andere producten" ter goedkeuring aan de Commissie voorgelegd. Hiermee worden in de Griekse

wetgeving voor het eerst bepalingen ingevoerd voor de vaststelling van programma's voor het beheer van batterijen en accu's, en worden die programma's, na oprichting van de beherende instantie, geïntegreerd in het „nieuwe beheerssysteem", dat een meer algemene strekking heeft. De vaststelling van de onderhavige programma's en de daadwerkelijke oprichting van die beherende instantie hangen naar zeggen van de Griekse regering rechtstreeks af van de goedkeuring van dit wetsontwerp door de Commissie.

11 De Griekse regering is daarom van mening, dat zij al het mogelijke heeft gedaan, en nog steeds doet, om de invulling van de in artikel 6 van de richtlijn bedoelde programma's voortgang te doen vinden met het oog op de volledige toepassing daarvan.

12 De Commissie wil de inspanningen van de Griekse autoriteiten om de door artikel 6 van de richtlijn verlangde programma's voortgang te doen vinden, niet ontkennen, evenmin als de bijdrage die met bedoelde studie aan de planning en uitvoering van die programma's wordt geleverd. Zij werpt echter tegen, dat de studie tot doel heeft gegevens te verzamelen en aanbevelingen te formuleren voor het Ministerie van Milieu, Ruimtelijke ordening en Openbare werken met het oog op de uitvoering van de in de richtlijn bedoelde programma's. De studie komt, na onderzoek van de huidige situatie, tot bepaalde conclusies en voorstellen met het oog op de inrichting van een kader voor het beheer van batterijen en accu's met gevaarlijke stoffen, om te komen tot een goed beheer door een competent controleorgaan. Niettemin kan deze studie, nu de daarin vervatte voorstellen nog steeds niet zijn overgenomen, volgens de Commissie slechts worden beschouwd als een fase die aan de uitwerking van de in artikel 6 van de richtlijn bedoelde programma's voorafgaat.

13 Allereerst moet worden vastgesteld, dat artikel 6 van de richtlijn de lidstaten voorschrijft om ter verwezenlijking van de aldaar genoemde doelstellingen programma's op te stellen en deze regelmatig opnieuw te bezien en bij te stellen.

14 Het staat vast, dat de door de Helleense Republiek getroffen maatregelen niet toereikend zijn ter bereiking van het in artikel 6 van de richtlijn verlangde resultaat, te weten dat de aldaar bedoelde programma's daadwerkelijk worden opgesteld. De studie en het wetsontwerp waarop de Griekse regering zich beroept, behelzen immers niet meer dan een uiteenzetting van een aantal eventueel in te voeren programma's.

15 Bovendien kan de Griekse regering niet als verweer aanvoeren, dat zij al het mogelijke blijft doen om de bewuste programma's in te voeren. Zoals de advocaat-generaal in punt 16 van zijn conclusie immers opmerkt, strekt het beroep krachtens artikel 169 van het Verdrag er enkel toe, de niet-nakoming door een lidstaat objectief te doen vaststellen, en niet het bewijs te leveren van enig stilzitten of verzet van de betrokken lidstaat (zie arrest van 1 maart 1983, Commissie/België, 301/81, Jurispr. blz. 467, punt 8).

16 Bijgevolg moet worden vastgesteld dat de Helleense Republiek, door niet binnen de gestelde termijn de in artikel 6 van de richtlijn bedoelde programma's op te stellen, niet heeft voldaan aan de ingevolge dat artikel op haar rustende verplichtingen.

Kosten

17 Volgens artikel 69, lid 2, van het Reglement voor de procesvoering wordt de in het ongelijk gestelde partij in de kosten verwezen, voor zover dit is gevorderd. Aangezien de Commissie zulks heeft gevorderd en de Helleense Republiek in het ongelijk is gesteld, moet zij in de kosten worden verwezen.

HET HOF VAN JUSTITIE (Vijfde kamer),

rechtdoende, verstaat:

1) **Door niet binnen de gestelde termijn de in artikel 6 van richtlijn 91/157/EEG van de Raad van 18 maart 1991 inzake batterijen en accu's die gevaarlijke stoffen bevatten, bedoelde programma's op te stellen, heeft de Helleense Republiek niet voldaan aan de ingevolge dat artikel op haar rustende verplichtingen.**

2) **De Helleense Republiek wordt in de kosten verwezen.**

Puissochet Jann Gulmann

Edward Sevón

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op 8 juli 1999.

De griffier

R. Grass

De president van de Vijfde kamer

J.-P. Puissochet